

Jak dál se vzděláváním soudců (výzva k zahájení celojustiční debaty)

JUDr. Daniela Kovářová, ředitelka Justiční akademie

Je stávající celoživotní vzdělávání poskytované Justiční akademií dostačující? Reaguje odpovídajícím způsobem na potřeby společnosti, praxe i jednotlivých soudců? Je nabídka seminářů dostatečně široká? Pokud ano – proč neoslovuje 42 % soudců, kteří se vzdělávají jiným způsobem? Jakým způsobem se do vzdělávání promítá chybějící kariérní řád a samospráva? Nazrál již čas na debatu o kreditním systému či dokonce o povinném vzdělávání?

Tyto otázky a mnohé další zvažuje Justiční akademie neustále; průběžně o nich přemýšlí a debatuje, snaží se najít odpovědi a zapracovat je do strategií vlastní činnosti, koncepcí i plánů vzdělávání. Nejen tyto otázky si kladou soudci jednotlivě, Soudcovská unie i Ministerstvo spravedlnosti, které vyzvalo Justiční akademii k úkolu nad jiné významnému – zpracovat návrhy koncepcí budoucího vzdělávání soudců.

Co zatím Justiční akademie učinila? Zpracovala srovnávací materiál o vzdělávání soudců ve vybraných zemích Evropy, k čemuž jí pomohlo zapojení do vzdělávací sítě EJTN. Dále máme hotovo stručné srovnání, jakým způsobem je organizováno vzdělávání u našich nejbližších sousedů – Slovenska, Německa, Rakouska a Polska. Vedeme jednání o tom, jak bude vypadat výchova a vzdělávání vyšších soudních úředníků. Stěžejní však pro nás zůstává vzdělávání soudců, proto po prvních „otukávacích“ debatách nabízíme široké justici účast na celojustiční debatě o vzdělávání.

www.jazc.cz

Na webových stránkách Justiční akademie jsme zřídili banner („čudlík“) s nadpisem **Koncepce vzdělávání**. Pod tímto heslem najdou zájemci všechny materiály, výstupy a informace vztahující se k debatě o vzdělávání. V době, kdy píšu tyto řádky, obsahuje heslo výše zmíněný srovnávací materiál, informaci o vzdělávání soudců v sousedních státech a dotazník, jehož prostřednictvím mohou soudci, státní zástupci i široká odborná veřejnost vyjádřit své názory na současný způsob vzdělávání i své návrhy de lege

ferenda. K dispozici je již také aktivní e-mailová adresa: **koncepte@akademie.justice.cz**, na kterou je možno zasílat návrhy, podněty, zkušenosti i doporučení. Připravujeme také interaktivní dotazník pro zasílání anonymních návrhů a podnětů.

Výstupy z diskusí

Justiční akademie bude pravidelně pořádat diskuse o vzdělávání, kterých se již aktivně přislíbili zúčastnit Soudcovská unie, Rada Justiční akademie, Ministerstvo spravedlnosti, Unie státních zástupců, Kolegium předsedů krajských soudů, Nejvyšší správní soud, jednotliví soudci i zástupci jiných právnických profesí. První příležitostí byl **Kulatý stůl o vzdělávání**, který proběhl v Kroměříži **dne 12. listopadu 2010** v rámci oslav 15. výročí založení Justiční školy a 8. výročí vzniku Justiční akademie a kterého se zúčastnili (*resp. v době, kdy píšu tyto řádky, potvrdili aktivní účast*) bývalí ministři spravedlnosti dr. Jaroslav Bureš, dr. Karel Čermák, dr. Jiří Novák, předseda Rady Justiční akademie prof. Jiří Švestka, ústavní soudce dr. Stanislav Balík a mnozí další. Také výstupy z tohoto diskusního fóra naleznete na webových stránkách Justiční akademie.

Zapojte se do diskuse o vlastním osudu!

Netvrdíme, že diskuse bude jednoduchá, rychlá a že se všichni zúčastnění shodnou na jednom ideálním a všespasitelném řešení. Justiční akademie však při vědomí dosud chybějící platformy samosprávy justice nabízí arénu, v níž mohou všechny strany v rámci čestného diskusního boje přijít s novými návrhy a podněty. Abychom diskusi patřičně vyprovokovali, nabízíme základní tři modely, které se vyprofilovaly z prvních naprosto neoficiálních a neformálních debat s vámi:

Systém příležitosti: tedy současný systém založený na nabídce různorodých seminářů a vzdělávacích akcí, sestavených na základě vyhodnocení potřeb a požadavků justice a aktuálních novinek, novelizací a velkých rekodifikací. Soudci se na tyto akce přihlašují dle svého

uvážení. Stávající systém lze samozřejmě různými způsoby zlepšovat a nabídku témat i metod výuky doplňovat a obohacovat.

Systém kreditů: založený na „ocenění“ každé vzdělávací akce pořádané Justiční akademií i jinými vzdělávacími institucemi. Soudci (ev. vybrané skupiny – například soudci do pěti let praxe, zájemci o kariérní postup apod.) by semináře vybírali tak, aby získali (například za určené období) stanovený počet kreditů.

Systém komplexnosti: založený na nabídce komplexního celoživotního vzdělávání pro všechny typy soudců a všechny specializace. Systém finančně i organizačně náročný a vyžadující oprávnění ke kontrole či stanovení povinnosti. A v tuto chvíli nejspíš také narážející na Ústavní soud.

Pojďte s námi rozebrat výhody i negativa navrhovaných variant! Na webových stránkách naleznete podrobnější rozbor všech tří navrhovaných systémů včetně stávajících legislativních mantinelů, zejména zákona o soudech a soudcích a nálezu Ústavního soudu č. 349/2002. Podělte se s námi o další možnosti či cesty. Můžeme minimálně zahájit diskusi, na které bude možné v budoucnu stavět. Justiční akademie naopak slibuje, že vše zaslané podrobně prostuduje, přehledně zpracuje a předloží soudcům i dalším přátelům vzdělávání k dalšímu použití. **Termín prvního vyhodnocení zaslaných podnětů je 31. prosince 2010!**

Pro pořádání diskusních fór, konferencí, seminářů a setkání jsou koneckonců Soudcovská unie i Justiční akademie ideální.

Všesoudcovská anketa na téma „Emeritní soudce ano či ne?“

Anketa „Emeritní soudce“

Děkujeme všem, kteří se zúčastnili hlasování ve Všesoudcovské anketě na téma „Emeritní soudce ano či ne“. Redakce zveřejňuje výsledky hlasování zatím bez dalších komentářů.

K termínu uzávěrky tohoto čísla časopisu hlasovalo celkem 230 účastníků, z nichž 223 zadrželo pozitivní odpověď na první otázku („Souhlasíte se zavedením institutu emeritního soudce do právního řádu ČR za podmínek, které ve svém projektu navrhuje Soudcovská unie ČR?“), sedm hlasujících připojilo své návrhy (a zakřížkovalo tedy druhou odpověď na anketním lístku).

Na otázku „Pokud by byl institut emeritního soudce zaveden, vrátil byste se k aktivnímu výkonu funkce soudce?“ odpovědělo 170 účastníků ankety pozitivně. Tři hlasující kategoricky zadrželi zápornou odpověď a 57 respondentů zatím neví.

Nejvíce účastníků ankety jsme zaznamenali z Krajského soudu v Brně (35), více než deset účastníků hlasovali na OS Náchod, Zlín, Pardubice, Uherské Hradiště, Břeclav a Městském soudu v Praze. Celkem hlasovali soudci ze čtyřiceti soudů.

Výsledkům a podrobné analýze ankety se pochopitelně budeme v časopise Soudce věnovat v nadcházejících měsících. Předpokládáme také, že formou všesoudcovských anket vyvoláme diskusi k řadě dalších aktuálních témat, která se týkají postavení a činnosti české justice.

Vážení,

příloženě zasílám hlasovací lístek k anketě ohledně institutu emeritního soudce. Myslím, že diskuse na toto téma běží už asi dva roky. Pokud je připraven i návrh zákonné úpravy, není mi dost jasné, proč se prostřednictvím některého poslance návrh zákona nepředloží k jednání parlamentu. Nevím, nač se čeká – nikdy se veřejnost či poslance nepodaří diskutovat stejně přesvědčit, že si to soudci zaslouží. Poslanci vymyslí a předloží do parlamentu zákon často během dvou týdnů. O munitýmech, které měly údajně vyřešit téměř všechny problémy justice, se diskutovalo téměř tři roky a dnes se o nich tiše mlčí a jistě už to není na programu dne. Obávám se, že takto dopadne i institut emeritního soudce, ač by byl nepochybně přínosem a vyřešil by jednak slušné postavení soudců odcházejících do důchodu i situaci, kdy je na některých soudech plný tabulkový stav, ale nepracují všichni soudci.

Časopis čtu rád, jsou v něm publikovány správné názory. Jen se domnívám, že mimo justici není zřejmě příliš rozšířen, takže se tyto názory nedostanou k lidem, kteří by mohli něco změnit. O veřejnosti a jejich názorech se raději ani nezmiňuji, to dobře vystihli kolegové v několika posledních Slovech soudce k měsíci ...

Přeji celé redakci hodně úspěchů v další činnosti.

redakce

S pozdravem JUDr. Jaroslav Slavík, OS Chomutov